

“Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт интернат-мәктәбе”
дәүләт бюджет гомуми белем учреждениесе

Педагогик
киңәшмә утырышында каралды
“29”август 2022 ел. №1
Интернат мәктәбе директоры
_____.Л.Р.Мартынова
Боярык белән кертелде №98-0
“ 31 ” август 2022 ел

9нчы КОРРЕКЦИЯ сыйныфы өчен
туган (татар) әдәбиятыннан уку предметы буенча
эш программасы (Ашрапова Я.)
Атнага **0,5** сәгать, елга **17** сәгать

Төзүчесе:
татар теле һәм әдәбият укытучысы Мөхәммәтҗанова Л.Ф.

Килешенгән:
Директор урынбасары _____ И.Б.Шарифуллина

МБ утырышында каралды, беркетмә №1 “26 ”август 2022 ел
МБ җитәкчесе _____ М.Г.Шәрипова

Әлмәт 2022 ел

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

Эш программасы статусы.

1. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы Законы (21.12.2012, №273-ФЗ)
2. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халык телләре турында”гы Законы (25.10.1991, №1807-1, ред.12.03.2014)
3. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән укучылар өчен ФГОС нигезендә башлангыч гомуми белем бирү буенча жайлаштырылган төп гомуми белем бирү программасы.
4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Инвалид балаларны өйдә тәрбияләү һәм уку тәртибе һәм инвалидларның белем алу мөмкинлеген тәмин итү буенча социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чаралары турында" 16.06. 2008 ел, 401 нче карары.
5. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (22.07.2013, № 68-ЗРТ)
6. “Татарстан Республикасының халык телләре турында” Законы (8.07.1992, №1560-ХП; ред. 12.06.2014 №53-ЗРТ)
7. Авторлык программасы: Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә уку программасы(1 — 11 нче сыйныфлар) /Төзүче-авторлар: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Казан:2018
8. Әлмәт интернат мәктәбендә дисциплина, предмет, уку курсларының эш программалары раслануы, эшләр тәртибе, структура нигезләмәсе 31.08.22 № 98-О.
9. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына программасы.
10. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына базислы уку-укуту планы.
- 11.Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына эш программасы турында нигезләмә (локальный акт).

Рус мәктәбенең 9 нчы сыйныфы рус төркемнәрендә татар теле укуының **төп максатлары:**

1. Укучыларның гомуми белем мәктәбендә үзләштергән белемнәрен һәм сөйләм күнекмәләрен камилләштерү һәм тирәнәйтү.
2. Татар телен халыкның рухи, эхлакый, мәдәни хәзинәсе буларак аңларга ирешү.

Төп бурычлар:

1. Тел күренешләрен танып белергә, чагыштырырга, гомумиләштерергә күнектерү.
2. Алган белемнәргә жанлы аралашу шартларында кулланырга өйрәтү.
3. Укучыларның орфографик, пунктуацион грамоталылык дәрәжәсен камилләштерү.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә таләпләр:

1. Татар теленең һәм әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны турында мәгълүмат бирү;
2. Татар һәм рус телләрендә аерым грамматик категорияләренең тәңгәл килү-килмәвен белү;

3. Татар теленең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик, пунктицион нормаларын белү һәм, аларга нигезләнеп, телдән яки язма сөйләм күнекмәләрен булдыру;
4. Аралашу ситуацияләренә бәйлә лексик берәмлекләренә, аларның синонимнарын һәм антонимнарын төгәл һәм урынлы куллана белү;
5. Татар теленең фразеологик берәмлекләрен танып һәм сөйләмдә куллана белү;
6. Гади һәм кушма жөмлөләрнең төрен белү;
7. Татар жөмлөсендә сөйләм яңалыгының хәбәр алдында урнашуын белеп, оештыру осталыгына ия булу;
8. Татар һәм рус телләре арасындагы тарихи, мәдәни бәйләнешләр турында белү;
9. Төрле чыгаганаклардан (фәнни-популяр текстлар, массакүләм мәгълүмат чаралары, интернет һ.б.) файдаланып, кирәкле мәгълүматны таба һәм башкаларга телдән яки язмага житкерә алу;
10. Мәдәниара аралашу ситуацияләрендә әңгәмә кору алу.

Үрнәк программада (Р.З.Хәйдәрова.Рус телле балаларга татар телен һәм әдәбиятын коммуникатив технология нигезендә укыту программасы.1-11 сыйныфлар (рус телендә сөйләшүче балалар өчен): 1-11 сыйныфлар , 2011 ел) 10 нчы сыйныфта татар теле һәм татар әдәбияты дәрестәренә барысы 136 сәгать үткәру каралган. Тел өйрәтү процессында татар теле һәм татар әдәбияты дәрестәре үзара шартлы бәйләнештә булганлыктан, программада бирелгән сәгатьләр санына татар теле дәрестәре саны да, әдәбият дәрестәре саны да керә.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән министрлыгының 13.08.2012нан 9777/12 №лы “Гомуми төп белем бирү дәүләт стандартын тормаышка ашыручы ТР мәктәпләренең I-IX сыйныфларының уку планы” буенча тәкъдим хатына нигезләнеп, мәктәпнең базис планы нигезендә **сәгать саны:** барлыгы : 17 сәгать; атнага – 0,5 сәгать.

Тематик план

№	Дәрес темасы	Укучыларның әзерлегенә таләпләр	Сүзлек	Үтәлү вакыты	
				План	Факт
1	Республика Татарстан. Текст “Казань – историческая столица”. Татарстан Республикасы. “Казан – тарихи башкала” тексты.	Әңгәмә кора белү	Дәүләт, сокландыра, куәтле	2.09 9.09	
2	Татарское музыкальное искусство. Творчество и биография С Губайдуллиной. Татар музыка сәнгате. С.Гобәйдуллинаның тормыш юлы һәм ижаты.	Опера тыңлау, балет карау турында диалог төзү	Сәнгать, ижат, өлкә, кыллы, сәхнә, хисапчы, бөек, зыялы	16.09 23.09	
3	Рассказ Р.Валиева “Здравствуй, книга!”. Р.Вәлиев “Саумы,китап!”хикәясе. Произведение Каюма Насыри “Абугалисина”. Каюм Насыри “Әбугалисина” әсәре.	Образларга характеристика бирә белү	Гыйлем, гаять, куыш, коточкыч	30.09 7.10	
4	Творчество и биография М.Махдиева. М. Мәһдиевның тормыш юлы һәм ижаты.	Мөхәммәт Мәһдиевның тормыш юлы һәм ижаты турында белү		14.10 21.10	

5	Творчество и биография Л.Ихсановой. Ләбибә Ихсанованың тормыш юлы һәм ижаты.	Ләбибә Ихсанованың тормыш юлы һәм ижаты турында сөйли белү	Максатка омтылучан, тәэсир, ижтимагый тормыш	28.10 11.11	
6	Творчество и биография Г.Апсәлямова. Габдрахман Әпсәләмовның тормыш юлы һәм ижаты.	Габдрахман Әпсәләмовның тормыш юлы һәм ижаты турында белемнәрне үстерү		18.11 25.11	
7	Роман “Белые цветы”. “Ак чәчәкләр” романы.	Романның эчтәлегә буенча фикер алышу, эчтәлегә буенча диалоглар төзи белү	Белгеч, абруй, юри, чынында исә, көзән жыера, борчий	2.12 9.12	
8	Творчество и биография Г.Ахунова. Гариф Ахуновның тормыш юлы һәм ижаты. Роман “Клад”. “Хәзинә” романы.	Гариф Ахуновның тормыш юлы һәм ижаты турында белү		16.12 23.12	
9	Творчество и биография И.Юзеева. Илдар Юзеевның тормыш юлы һәм ижаты. Поэма “Знакомые мелодии”. “Таныш моңнар” поэмасы.	Илдар Юзеевның тормыш юлы һәм ижаты турында белемнәр Геройларга характеристика бирү	Бәгърем, буразналар, улып кала	13.01 20.01	
10	Творчество и биография Р.Валиева. Резеда Вәлиеваның тормыш юлы һәм ижаты. Стихотворение “Гумар и профессия”. “Гомәр һәм һөнәр” шигыре.	Резеда Вәлиеваның тормыш юлы һәм ижаты турында белемнәр, өлешләргә бүлә белү	Сайламак булды, эшкә тотынса, начар булмастыр, гөжләп тора	27.01 3.02	

11	Мой друг. Минем дустым.	Мин дустымны ни өчен хөрмәт итәм	Гадел,игътибарлы,алдашма ы, яхшылык эшлисе, авыр	10.02 17.02	
12	Творчество и биография Р.Миннулина. Роберт Миңнуллинның тормыш юлы һәм ижаты. Стихотворение “А почему?”. “Ә ни өчен?” шигыре.	Роберт Миңнуллинның тормыш юлы һәм ижаты турында белемнәрне арттыру	Үпкәләшү, төрткәләшү, әрепләшү, әләкләшү	24.02 3.03	
13	Виды спорта. Спорт төрләре. Известные спортсмены Татарстана. Татарстанның атаклы спортчылары.	Спорт төрләре турында сөйли белү.	Футбол, хоккей, ХК “Ак Барс”, ФК “Рубин”	10.03 17.03	
14	Мой любимый вид спорта. Минем яраткан спорт төрем.		Кумир, осталык, тамашачылар, алкышлар	24.03 7.04	
15	Творчество и биография Р.Мухаммадиева. Ринат Мөхәммәдиевның тормыш юлы һәм ижаты. Произведение “Первый подснежник”. “Беренче умырзая”әсәре.	Р.Мөхәммәдиевның тормыш юлы һәм ижаты турында белемнәр, геройларга характеристика бирү	Хикмәт, нәсел тамыры, шифа, тау итәге	14.04 21.04	

16	Творчество, биография М.Гафури. Мәжит Гафуриның тормыш юлы, ижаты. Рассказ “Дикий гусь”. “Кыр казы” хикәясе.	Мәжит Гафуриның тормыш юлы һәм ижаты турында белемнәр	Азаплана, ычкынырга таба, талпыну, берәз	28.04 5.05	
17	Творчество и биография И.Гази. Ибраһим Газинәң тормыш юлы һәм ижаты. Рассказ “Белая сирень”. “Ак сирень” хикәясе.	И.Газинәң тормыш юлы, ижаты турында, хикәянең эчтәлеген үзләштерү	Көзгә, аударырга, уфылдап	12.05 19.05 26.05	

Эш программасына төзөтмөлөр кергү бите

[illegible]

